УДК 636:57:08

ВПЛИВ ІНТЕРВАЛУ МІЖ ОСІМЕНІННЯМИ НА ВІДТВОРНУ ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ТА ТЕЛИЦЬ

Бугров О. Д., д. б. н., **Шахова Ю. Ю.,** к. с.-г. н.
Інститут тваринництва НААН
Кришталь О. М.
ДП ДГ «Агроекологія»

У статті викладено, що відтворювальна здатність корів залежить від кількості осіменінь і інтервалами між ними, 30 % корів та телиць парувального віку мають повторні осіменіння, інтервал між ними коливається від 42,6 до 117,8 діб; у телиць 60,8 доби, а недоотримано телят, відповідно, 7,35 - 26,14 та 9,30 голів на 100 голів; рівня вибраковки стада – 27,6, 30,4 та 29,9 % та тривалістю відновлення циклічності після отелення – 79,5; 73,2 та 77,9 діб.

Ключові слова: **корови, телиці парувального віку, інтервал між осіменіннями.**

Результативність штучного осіменіння корів і телиць визначається не тільки професіоналізмом оператора, але й його здібністю постійно оволодівати новими досягненнями у галузі репродуктивної біотехнології, на сьогодні у літературі не достатньо висвітлено питання впливу інтервалів між осіменіннями, від отелення до першого осіменіння та відсоток зоотехнічної вибраковки молочних корів на вихід телят [1-4].

Метою роботи було вивчити вплив інтервалів між осіменіннями, тривалість інволюції матки на запліднюваність корів і телиць, та на вихід телят.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведено у ДП ДГ «Агроекологія» на коровах української червоно-рябої молочної породи. За умов безприв'язного боксового утримання, годівля згідно з діючими нормами. Проведено системний аналіз відтворювальної здатності молочних корів шляхом обробки первинних даних, занесених у журнал зі штучного осіменіння. Враховували інтервали між 1-2, 2-3, 3-4 та послідуючими осіменіннями і загальна їх сума, середня тривалість терміну між осіменіннями, загальна кількість усіх інтервалів осіменіння по стаду, кількість недоотриманих телят – шляхом ділення загальної кількості днів інтервалів на тривалість вагітності, втрати телят на 100 корів, що мали осіменіння, та на 100 корів, наявних на початок року, інтервал від отелення до першого осіменіння кожної корови і середнє, рівень недоотриманих телят від цього показника. Результати досліджень опрацьовані методом варіаційної статистики.

Результати досліджень. У ДП ДГ «Агроекологія» Полтавської області проведено системний аналіз ефективності штучного осіменіння корів та телиць парувального віку.

У таблиці 1 наведено дані про вплив інтервалу між осіменіннями корів по МТФ № 4 на вихід телят за 2008-2009 рр.

У 2008-2009 роках на МТФ № 4 було зареєстровано на 1.01. 384 корови, осіменіння мали – 278 корів (72,4 %), стали тільними від першого осіменіння 169 корів (60,79 %). Повторно ознаки статевої охоти проявляли 109 корів – 39,21 % (від 278). Всього проведено 430 осіменінь. Індекс осіменіння 1,5.

Таблиця 1

Інтервал між осіменіннями корів по МТФ № 4 за 2008-2009 роки

Інтервал між осіменіннями			Осіменіння						Всього	
			II		III		IV			
			гол	%	гол	%	гол	%	гол	%
Від	3 до 14	діб	7	6,42	1	2,7	1	16,67	9	5,92
	15 до 23		39	35,78	9	24,32	0	0	48	31,58
	24 до 29		11	10,09	2	5,41	0	0	13	8,55
	30 до 47		24	22,02	12	32,43	1	16,67	37	24,34
	48 до 71		17	15,60	7	18,92	1	16,67	25	16,45
	72 до 92		6	5,50	2	5,41	1	16,67	9	5,92
	93 і >		5	5,59	4	10,81	2	33,33	11	7,24
Всього, гол			109	100	37	100	6	100	152	100
Запліднені, гол			72	66,06	31	83,78	6	-	109	71,71
Сума днів між циклами : тривалість тільності			4379:282= 15,5		1016:282= 3,6		410:282= 1,5		5805:282= 20,6	
Корови, що мали осіменіння			278 : 100 = 2,8							
Не доотримали телят на 100 корів			5,5		1,3		0,5		7,4	
Середня тривалість статевого циклу			40,2		46,4		64,2		42,6	

При цьому скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб мали 7 голів – 6,4 % (від 109); нормальний від 15 до 23 діб, відповідно, 39 голів – 35,78 %; подовжений від 24 до 29 діб (ановуляторний) – 11 голів - 10,09 %; від 30 до 47 діб – 24 голови – 22,00 %; від 48 до 71 доби – 17 голів – 15,60 %; від 72 до 92 діб – 6 голів – 5,5 %; 93 доби і вище – 5 голів – 4,59 %. Після другого осіменіння стали тільними 72 голови – 66,06 %.

По третьому разу осіменіння мали 37 корів. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мали 1 голова – 2,70 % (від 37); нормальний від 15 до 23 діб, відповідно, 9 голів – 24,32 %; подовжений від 24 до 29 діб – 2 голови – 5,41 %; від 30 до 47 діб – 12 голів – 32,43 %; від 48 до 71 доби 7 голів – 18,92 %; від 72 до 92 діб – 2 голови – 5,41 %; 93 доби і вище – 4 голови – 10,81 %. Після третього осіменіння стали тільними 31 корова – 83,78 %.

Вчетверте осіменяли 6 корів. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мала 1 голова – 16,67 % (від 6); нормальний від 15 до 23 діб – 0; подовжений від 24 до 29 діб – 0; від 30 до 47 діб – голова – 16,67 %; від 48 до 71 доби – 1 голова – 16,67 %; від 72 до 92 діб – 1 голова – 16,67 %; 93 доби і вище – 2 голови – 33,33 %.

Всього скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб мали 9 голів - 5,92 % (від 152); нормальний від 15 до 23 діб, відповідно, 48 голів – 31,58 %; подовжений від 24 до 29 діб (ановуляторний) – 13 голів – 8,55 %; від 30 до 47 діб – 37 голів – 24,34 %; від 48 до 71 доби – 25 голів – 16,45 %; від 72 до 92 діб – 9 голів – 5,92 %; 93 доби і вище – 11 голів – 7,24 %. Таким чином фізіологічним нормам статевого циклу не відповідають короткі 9 голів - 5,92 % та подовжені 13 голів - 8,55 %, всі інші охоплюють від 2-5 нормальних (21 доба) циклів.

Тривалість інтервалу між 1 і 2 осіменіннями становить 40,2 доби; між 2 і 3 - 46,4 діб; між 3 і 4 - 64,2 доби. У середньому його тривалість становила 42,6 доби.

Сумарна кількість днів між заплідненнями була на рівні 5805 днів. Тривалість вагітності у корови становить 282 дні і не доотримано 20,6 теля (5805: 282) або на 100 первинно запліднених 7,4 теля (20,6 : 2,8), або 5,4 теля на 100 корів наявних в стаді на 1.01.2009 року (5805 : 282=20,6 : 3,8 (384 гол) =5,4).

У таблиці 2 наведено дані про вплив інтервалу між осіменіннями телиць по МТФ № 4 на вихід телят за 2010-2011 рр.

Таблиця 2

Інтервал між осіменіннями телиць по МТФ № 4 за 2010-2011 роки

Інтервал між осіменіннями			Осіменіння						Всього	
			II		III		IV			
			гол	%	гол	%	гол	%	гол	%
Від	3 до 14	діб	20	12,58	5	7,58	2	10,53	27	11,07
	15 до 23		35	22,01	15	22,73	7	36,84	57	23,36
	24 до 29		9	5,66	5	7,58	1	5,26	15	6,15
	30 до 47		28	17,61	16	24,24	2	10,53	46	18,86
	48 до 71		32	20,13	8	12,12	1	5,26	41	16,80
	72 до 92		8	5,03	5	7,58	1	5,26	14	5,74
	Від 93 і >		27	16,98	12	18,18	2	10,53	44	18,03
Всього, гол			159	100	66	100	19	100	244	100
Запліднені, гол			93	58,49	47	71,21	19	-	159	65,16
Сума днів між циклами : тривалість тільності			7172:282= 25,4		3306:282= 11,7		1057:282= 3,7		11535:282= 40,9	
Корови, що мали осіменіння			435 : 100 = 4,4							
Не доотримали телят на 100 корів			5,8		2,7		0,9		9,4	
Середня тривалість статевого циклу			65,8		50,1		55,6		60,8	

У 2010-2011 роках на МТФ № 4 було зареєстровано 625 телиць, осіменіння мали лише 70,0 % – 435 голів, для 63 % - 276 телиць перше осіменіння було плідним. Всього на фермі проведено 679 осіменінь, індекс осіменіння – 1,6. Повторно ознаки статевої охоти проявляли 159 телиць – 36,55 % (від 435). Друге осіменіння: скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб мали 20 голів – 12,58 % (від 159); нормальний від 15 до 23 діб, відповідно, 35 голів – 22,01 %; подовжений від 24 до 29 діб – 9 голів – 5,66 %; від 30 до 47 діб – 28 голів – 17,61 %; від 48 до 71 доби – 32 голови – 20,13 %; від 72 до 92 діб – 8 голів – 5,03 %; 93 доби і вище – 27 голів – 16,98 %. Після другого осіменіння стали тільними 93 голови – 58,49 %.

По третьому разу осіменіння мали 66 телиць. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мали 5 голів – 7,58 % (від 66); нормальний від 15 до 23 діб – 15 голів – 22,73 %; подовжений від 24 до 29 діб – 5 голів – 7,58 %; від 30 до 47 діб – 16 голів – 24,24 %; від 48 до 71 доби – 8 голів – 12,12 %; від 72 до 92 діб – 5 голів – 7,58 %; 93 доби і вище – 5 голів – 12,12 %. Після третього осіменіння стали тільними 47 телиць – 71,21 %.

Вчетверте осіменяли 19 телиць. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мали 2 голови – 10,53 % (від 19); нормальний від 15 до 23 діб – 7 голів - 36,84 %; подовжений від 24 до 29 діб – 1 голова – 5,26 %, від 30 до 47 діб – 2 голови – 10,53 %; від 48 до 71 доби – 1 голова – 5,26 %; від 72 до 92 діб – 1 голова – 5,26 %; 93 доби і вище – 2 голови – 10,53 %.

Всього скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб мали 27 телиць – 11,07 % (від 244); нормальний від 15 до 23 діб – 57 голів – 23,36 %; подовжений від 24 до 29 діб – 15 голів – 6,15 %; від 30 до 47 діб – 46 голів – 18,86 %; від 48 до 71 доби – 41 голова – 20,13 %; від 72 до 92 діб - 44 голови – 18,03 %; 93 доби і вище – 14 голів – 5,74 %. Фізіологічним нормам статевого циклу не відповідають короткі 27 голів - 11,07 % та подовжені 15 голів - 6,15 %, всі інші охоплюють від 2 до 5 нормальних циклів (21 доба).

Тривалість інтервалу між 1 і 2 осіменіннями становить 65,8 доби; між 2 і 3 - 50,1 діб; між 3 і 4 - 55,6 доби. У середньому – 60,8 доби.

Сумарна кількість днів між заплідненнями була на рівні 11535 днів. Тривалість вагітності у телиці становить 282 дні і не доотримано 41,0 теля (11535: 282). На 100 первинно запліднених 9,3 теля (41,0 : 4,4), а на 100 корів, наявних у стаді на 1.01.2011 року 11535 : 282 = 40,9 : 6,25 (625 гол) =6,5.

Порівнюючи дані таблиці 1 і 2 можна зробити висновок, що на фермі 1 середня тривалість між осіменіннями становить 5805 діб, а у телиць 11535 днів в 2,3 рази більше, це обумовлено тривалістю «статевого циклу» 42,6 проти 60,8 діб і пояснюється пропуском статевих циклів.

У таблиці 3 наведено дані про вплив інтервалу між осіменіннями корів по МТФ № 5 на вихід телят за 2011-2012 рр.

Таблиця 3

Інтервал між осіменіннями корів по МТФ № 5 за 2011-2012 рр.

Показники			Осіменіння						Всього	
			II		III		IV			
			гол	%	гол	%	гол	%	гол	%
Від	3 до 14	діб	1	0,78	0	0	0	0	1	0,56
	15 до 23		23	17,83	6	15,00	4	36,36	33	18,33
	24 до 29		15	11,63	1	2,50	2	18,18	18	10,00
	30 до 47		8	6,20	6	15,00	4	36,36	18	10,00
	48 до 71		13	10,08	3	7,5	0	0	16	8,89
	72 до 92		9	6,98	3	7,5	0	0	12	6,67
	93 і >		60	46,51	21	52,5	1	9,09	82	45,56
Всього, гол			129	100	40	100	11	100	180	100
Запліднені, гол			89	68,99	29	72,5	11	100	129	71,67
Сума днів між циклами: тривалість тільності			21551:282= 76,42		6450:282= 22,87		746:282= 2,65		28747:282= 102	
Корови, що мали осіменіння			390 : 100 = 3,9							
Не доотримали телят на 100 корів			19,6		5,9		0,7		26,1	
Середня тривалість статевого циклу			126,8		126,5		53,3		117,8	

У 2011-2012 роках на МТФ № 5 було зареєстровано 556 корів, осіменяли – 390 корів (70,1 %), після першого осіменіння стали тільними 261 голова (66,92 %). Всього було проведено 570 осіменінь. Індекс осіменіння 1,5. Вдруге ознаки статевої охоти проявляли 129 корів – 36,08 % (від 390): скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб – 1 голова – 0,78 % (від 129); нормальний від 15 до 23 діб – 23 голови – 17,83 %; подовжений (ановуляторний) від 24 до 29 діб – 15 голів – 11,63 %; від 30 до 47 діб – 8 голів – 6,20 %; від 48 до 71 доби – 13 голів – 10,08 %; від 72 до 92 діб – 9 голів – 6,98 %; 93 доби і вище – 60 голів – 46,51 %. Після другого осіменіння стали тільними 89 голів – 68,99 %.

По третьому разу осіменіння мали 40 корів. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мали 0 голів; нормальний від 15 до 23 діб, відповідно – 6 голів – 15,00 %; подовжений від 24 до 29 діб – 1 голова – 2,50 %; від 30 до 47 діб – 6 голів – 15,00 %; від 48 до 71 та від 72 до 92 діб по 3 голови – 7,50 %; 93 доби і вище – 21 голова – 52,5 %. Після третього осіменіння стали тільними 29 корів – 72,5 %.

Вчетверте осіменяли 11 корів. Із них скорочений статевий цикл тривалістю до 14 діб мали 0 голів; нормальний від 15 до 23 діб – 4 голови – 36,36 %; подовжений від 24 до 29 діб – 2 голови – 18,18 %, від 30 до 47 діб – 4 голови – 36,36 %; від 48 до 71 та від 72 до 92 діб – 0 голів; 93 доби і вище – 1 голова – 9,09 %.

Всього скорочений статевий цикл тривалістю від 3 до 14 діб мали 1 голова – 0,56 % (від 180); нормальний від 15 до 23 діб, відповідно, 33 голови – 18,33 %; подовжений від 24 до 29 діб – 18 голів - 10,00 %; від 30 до 47 діб – 18 голів – 10,00 %; від 48 до 71 доби – 16 голів – 8,89 %; від 72 до 92 діб – 12 голів – 6,67 %; 93 доби і вище – 82 голови – 45,56 %. Таким чином фізіологічним нормам статевого циклу не відповідають короткі 1 - 0,56 % та подовжені 18 голів - 10,00 %, всі інші охоплюють від 2-5 нормальних циклів (21 доба).

Тривалість інтервалу між 1 і 2 осіменіннями становить 126,8; між 2 і 3 – 126,5; між 3 і 4 - 53,5 доби. У середньому його тривалість становила 117,8 доби.

Сумарна кількість днів між заплідненнями була на рівні 28747 днів. Максимальна кількість 21551 доба відмічено між 1 і 2 заплідненнями.

Тривалість вагітності у корови становить 282 дні і не доотримано 102 теля (28747: 282) або на 100 первинно запліднених 26,1 теля (102 : 4,4), а на 100 корів, наявних у стаді на 1.01.2012 року 28747 : 282=101,94 : 5,56 (556 гол) = 18,33 теля.

Порівнюючи дані таблиці 1 і 3 можна зробити висновок, що на фермі 1 середня тривалість між осіменіннями становить 5805 діб, а на фермі 3 – 28747 днів в 4,95 рази більше, що можна пояснити тривалістю статевого циклу 42,6 проти 117,8 діб, це можна пояснити пропуском статевих циклів.

Із наведених матеріалів чітко простежується динаміка збільшення кількості днів між заплідненнями і недоотриманими телятами. Це пов'язано з недостатнім опрацюванням технологічних елементів операцій боксового утримання тварин. Групувати корів, що повторно проявляють ознаки статевої охоти, необхідно в одну - дві секції, замість шести – восьми. Щодня спостерігали за клінічним проявом статевої охоти у корів, що мали осіменіння 19-20 діб раніше.

Із даних таблиці 4 (загальної) видно, що у аналізі було враховано 1565 корів та телиць парувального віку, осіменіння мали 1103 голови (70,5 %), повторно – 397 голів (36,0 %), їх осіменяли 576 разів. Всього проведено 1679 осіменінь. Індекс осіменіння 1,5.

Таблиця 4

Інтервал між осіменіннями у корів за 2008-2012 рр.

Показники			МТФ № 4 2008-2009 рр.		МТФ № 4 (телиці) 2010-2011 рр.		МТФ № 5 2011-2012 рр.		Всього, гол		M±m
			гол	%	гол	%	гол	%	гол	%	
на 1.01.2008-12 рр.			384	100,0	625	100,0	556	100,0	1565	100,0	
осіменіння	I		278	72,4	435	69,6	390	70,14	1103	70,48	
	повторні		109 / 152	27,6	159 / 244	30,4	129 / 180	29,86	397 / 576	29,52	
	всього		430		679		570		1679		
	індекс		1,5		1,6		1,5		1,5		
Від	3 до 14	діб	9	5,92	27	11,07	1	0,56	37	6,43	12,33±7,69
	15 до 23		48	31,58	57	23,36	33	18,33	138	23,96	46,00±7,00
	24 до 29		13	8,55	15	6,15	18	10,00	46	7,99	15,33±1,45
	30 до 47		37	24,34	46	18,86	18	10,00	101	17,53	33,67±8,25
	48 до 71		25	16,45	41	16,80	16	8,89	82	14,24	27,33±7,31
	72 до 92		9	5,92	14	5,74	12	6,67	35	6,08	11,67±1,45
	93 >		11	7,24	44	18,03	82	45,56	137	23,78	45,67±20,51
Всього, гол			152	100	244	100	180	100	576	100	192,00±27,23
Запліднені, гол			109	71,71	159	65,16	129	71,67	397	68,92	132,33±14,53
Середній інтервал між осіменіннями			42,6		60,8		117,8				73,73±22,65
Середня кількість діб між отеленням і першим осіменінням			79,5		73,2		77,9		76,9		76,87±1,89
Враховано, гол			253		194		106		553		
Кількість діб			20122		14206		8261		42589		

Встановлено загальну закономірність для всіх ферм: 23,96 % статевих циклів є нормальними від 15 до 23 діб, фізіологічним нормам не відповідають короткі 37 голів – 6,43 % та подовжені 46 голів – 7,99 %, всі інші охоплюють від 2 до 5 нормальних циклів.

Дані таблиці свідчать про великий термін післяпологового періоду, відповідно до 79,5; 73,2 і 77,9 діб і в середньому – 76,9 діб. Цей показник зріс майже удвічі порівняно з 2000-м роком.

Таким чином, на вихід телят впливає тривалість сервіс-періоду, що включає середній період між заплідненнями (73,73±22,65 доби) і середню тривалість періоду від дати пологів до прояву першої охоти (76,87±1,89 доби) – 163,8 доби.

Встановлено, що рівень вибраковки на молочних фермах у відсотковому відношенні становить відповідно 27,6, 30,4 та 29,9 %. А вихід телят залежить від зоотехнічної та господарської діяльності.

Аналіз нашої роботи показав необхідність проводити системний аналіз відтворювальної здатності з урахуванням тривалості періоду між осіменіннями, від отелення до першого осіменіння та відсоток зоотехнічної вибраковки, що дозволить приймати правильні рішення, та розробляти рекомендації щодо підвищення молочної продуктивності і виходу телят на 100 корів.

Висновки:

1. Встановлено, що відтворювальна здатність корів залежить від кількості осіменінь і інтервалами між ними, рівня вибраковки стада, та тривалістю відновлення циклічності після отелення.
2. Визначено тривалість статевих циклів: короткі від 3 до 14 діб, нормальні від 15 до 23 діб, подовжені від 24 до 29 діб і подвоєні від 30 до 47 діб, потроєні і т.д.
3. Середня тривалість між осіменіннями у корів коливається від 42,6 до 117,8 діб; у телиць 60,8 доби, а недоотримані телята, відповідно, 7,35 - 26,14 та 9,30 голів на 100 корів, що мали осіменіння, це обумовлено пропуском статевих циклів (неякісною вибіркою корів у стані статевої охоти).
4. Показано, що вихід телят залежить від зоотехнічної вибраковки молочних корів (27,6, 30,4 та 29,9 %), тому є доцільним подовжити термін господарського використання тварин.
5. Тривалість інволюції матки у корів становить відповідно 79,5; 73,2 та 77,9 діб вона майже вдвічі більше у порівнянні з 2000-м роком і скорочення цього періоду є великим резервом для підвищення виходу телят.

Бібліографічний список

1. Бугров А. Д. Выявление и выборка коров и телок в охоте / А. Д. Бугров. – Х., 2014. – 114 с.
2. Воспроизводство скота в промышленном скотоводстве / [Осташко Ф. И., Чирков В. А., Бугров А. Д., Канцедал В. И.]. – К.: Урожай, 1982. – 210 с.
3. Осташко Ф. И. Биотехнология воспроизведения крупного рогатого скота / Ф. И. Осташко. – К.: Аграрна наука, 1995. – 182 с.
4. Бугров А. Д. Робочий щоденник оператора осіменіння корів і телиць / А. Д. Бугров. – Х., 2014. – 114 с.

ВЛИЯНИЕ ИНТЕРВАЛА МЕЖДУ ОСЕМЕНЕНИЯМИ НА ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНУЮ СПОСОБНОСТЬ КОРОВ И ТЕЛОК

Бугров А. Д., Шахова Ю. Ю., Институт животноводства НААН
Кришталь Е. Н., НДП ДГ «Агроэкология»

В статье изложено, что воспроизводительная способность коров зависит от количества осеменений и интервалами между ними, 30 % коров и телок случного возраста имеют повторные осеменения, интервал между ними колеблется от 42,6 до 117,8 суток; у телок 60,8 суток, а недополучено телят, соответственно, 7,35 - 26,14 и 9,30 голов на 100 самок; уровня выбраковки стада – 27,6, 30,4, 29,9 % и длительностью восстановления цикличности после отела – 79,5; 73,2, 77,9 суток.

Ключевые слова: коровы, телки случного возраста, интервал между осеменениями.

INTERVAL EFFECT BETWEEN INSEMINATIONS ON REPRODUCTIVE ABILITY OF COWS AND HEIFERS

A. Bugrov, Y. Shakhov, Institute of Animal NAAS
E. Krishtal, DP DG "Agroecology"

The article stated that the reproductive ability of cows depends on the number of inseminations and the intervals between them, 30 % of cows and heifers of breeding age have re-insemination interval between them ranging from 42.6 to 117.8 days; 60.8 days in heifers and calves deficiency, respectively, 7.35 - 9.30 and 26.14 heads for 100 females; culling the herd level - 27.6, 30.4, 29.9 % and the duration of cyclical recovery after calving - 79.5; 73.2, 77.9 days.

Keywords: cows, heifers breeding age, the interval between insemination.

УДК 636. 92. 084

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ГОЛОЗЕРНОГО ВІВСА В ГОДІВЛІ КРОЛІВ

Вакуленко І. С., д. с.-г. н., **Данець Л. М.,** м. н. с.
Інститут тваринництва НААН,
Данилова Т. М., к. с.-г. н.
Харківська державна зооветеринарна академія

У проведеній роботі вивчалась продуктивна дія голозерного вівса (вівса без плівки) на інтенсивність процесу сукрольності і лактації самиць та росту і збереженості молодняку. Визначені обсяги поїдання голозерного вівса: сукрільними 130–150 грам, лактуючими самицями 250–300 грам та молодняком у віці 46–90 діб 120–130 грам. Встановлено, що згодовування голозерного вівса позитивно впливає на вагітність і збереженість живої маси самиць на 5 %, підвищення молочності кролематок на 40–48 %, інтенсивність росту молодняку в різні вікові періоди на 3,7–38,7 % і резистентності за увесь період вирощування на 17 %.

Ключові слова: **голозерний овес, сукрільні самиці, лактуючі самиці, молодняк після відлучення, вихід молодняку на самку, інтенсивність росту, резистентність молодняку, абсолютний приріст, середньодобовий приріст.**